

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра історичного краєзнавства

Затверджено

На засіданні кафедри історичного краєзнавства
Факультету історичного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2022 р.)

Завідувач кафедри (Голубко О.Є.)

Силабус з дисципліни вільного вибору студентів
«Феномен локальних еліт»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) 0203
першого бакалаврського рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 032 «історія та археологія»

Львів 2022-2023

Назва курсу	Феномен локальних еліт
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра історичного краєзнавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 гуманітарні науки; 032 історія та археологія
Викладачі курсу	Голубко Віктор Євстафійович, д. іст. н., професор, завідувач кафедри історичного краєзнавства, Чура В.І. д. іст. н., професор, Середяк А.В., к.і.н., доц., Калиняк Л.Д., к.і.н., доц., Федик І.І., к.і.н., доц., Генега Р.Я., к.і.н., доц.
Контактна інформація викладачів	viktor.holubko@lnu.edu.ua , alla.seredyak@lnu.edu.ua , lev.kalynyak@lnu.edu.ua , ivan.fedyk@lnu.edu.ua , vasyl.chura@lnu.edu.ua , roman.heneha@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідний фактографічний і теоретичний матеріал з історії локальних еліт України від княжих часів до кінця ХХ ст. Зокрема розглядаються питання сутності локальних еліт, їх формування, самоідентифікація, ментальні особливості, вплив на соціо-гуманітарне життя регіону. На конкретних прикладах висвітлюється діяльність видатних їх представників, участь у господарському і політичному житті локальних спільнот.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Феномен локальних еліт.» є вибірковою навчальною дисципліною з спеціальності 032 – історія та археологія, для освітньої програми «локальна історія», яка викладається у <u>8 семестрі в обсязі 3 кредитів</u>
Мета та цілі курсу	Сформувати у студентів знання про поняття локальних еліт, їх особливості і місце у соціальній структурі суспільства. Висвітлити специфіку локальних еліт на теренах України: їх генезу, соціальний, професійний склад, ідентичність, місце у суспільно-політичних процесах. Студенти повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати фактографічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз, показати розуміння регіональної специфіки складу населення України у етно-соціальному, політичному,

	культурному, професійному і духовному зрізі, його ментальність і самоідентифікацію.
Література для вивчення дисципліни	<p>Андерсон Б. Уявлені спільноти. Київ: Критика, 2001. 272 с.</p> <p>«Еліти – неодмінна ознака життєздатного суспільства» [Леонід Ушкалов] — про походження, спадок і актуальність української аристократії. / Газета "День", 15 лютого, 2018. Див: day.kyiv.ua/uk/article/kultura/elity-neodminna-oznaka-zhyttvezdatnogo-suspilstva</p> <p>Аркуша О. Представники політичної еліти Галичини у Львові початку ХХ століття: між офіційним та приватним простором // Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2016. Спецвипуск. – С. 272-309.</p> <p>Білецький В. С. Формування сучасної української еліти // Схід. 1995. № 3. С. 21–25.</p> <p>Болеслава Брія II, розвідка критично-історична // ЗНТШ. – Львів, 1896. – Т.12. – С.1-12.</p> <p>Влада і церква в Україні (перша половина ХІХ століття) : Збірник наукових праць / Редколегія: Пащенко В. О. та ін. – Полтава, 2000.</p> <p>Вовканич Степан. Українська національна ідея та еліта в духовно-інтелектуальному забезпеченні державотворення . Львів: ІРД НАН України, 2014.</p> <p>Гаврилюк О. Політика радянзації в західному регіоні України наприкінці другої світової війни // Міжнародний Науковий Конгрес. Українська історична наука на порозі ХХІ століття (Чернівці). 2001. Т. 2. С. 110 – 121.</p> <p>Дашкевич Я. Боротьба з Грушевським та його школою у Львівському університеті за радянських часів // Михайло Грушевський і українська історична наука. Збірник матеріалів конференції. Львів, 1999. С. 226–266.</p> <p>Галицькі митрополити. – Львів, 1992.</p> <p>Гербільський Гр. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині ХІХ століття. – Львів: Видавництво Львівського університету, 1964.</p> <p>Горак Р., Гнатів Я. Між вогнями. Микола Устиянович. – Львів, 1994. – 556 с.</p> <p>Григорчак Ігор. Еліта як суспільний феномен. / Філософія, методологія, теорія та історія державного управління. № 4. 2010.</p> <p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття. – Київ, 1996.</p> <p>Грицак Я. Українське національне відродження в Галичині ХІХ – початку ХХ ст. Порівняльний аналіз соціального складу патріотичних груп // <i>Krakowskie zeszyty Ukrainoznawcze</i>. – 1996-1997. – Т.5. – S. 277-285.</p> <p>Грушевський М. Галицьке боярство ХІІ-ХІІІ вв. // ЗНТШ. – Львів, 1897. – Т.20. – С.1-20.</p> <p>Грушевський М. З нашого культурного життя // Наша політика. Львів, 1911.</p>

Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. ,12 кн.- К.: Наукова думка. – 1996. – Т. IX-2. – С .966-1090.

Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. ,12 кн.- К.:Наукова думка. – 1993. – Т.2. – С .3-142.; Т.3. – С.3 – 63.

Дудяк О. Польська спільнота Східної Галичини під час виборів 1922 року // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 123 – 124. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2002. – С. 414 – 423.

Зубрицький М. Причинки до історії руського духовенства в Галичині від 1820–1853 р. [в:] Зубрицький М. Зібрані твори і матеріали у 3 т. / відп. ред. Ф. Сисин, т. 1: Наукові праці. – Львів, 2013.

Ісіченко І. Історія Христової Церкви в Україні. – Харків. Акта, 2003.

Історія Львова. Короткий нарис / Під ред. Г. Ю. Гербельського. Львів, 1956. 293 с.

Історія Львова. У трьох томах. Т.2:1772-1918. – Львів: Центр Європи, 2007.

Історія Львова. У трьох томах. Т.3: Листопад 1918 – поч.. ХХІ ст. – Львів: Центр Європи, 2007.

Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі ХІХ—ХХ ст.: Соціально-політичний портрет. – Київ, 1993.

Ковалюк Р. Український студентський рух на західних землях. ХІХ—ХХ ст. – Львів, 2001. 420 с.

Колб Н. Матеріальне становище греко-католицьких парохів у Галичині на початку ХХ століття (на прикладі львівської єпархії) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2001. – Вип. 9. – С. 465-479.

Колб Н. Національно-просвітницька і культурна діяльність греко-католицького парафіяльного духовенства Східної Галичини в 90-х роках ХІХ століття // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній часопис. – 2009. – Вип. 15-16. – С. 177-181.

Колб Н. Суспільно-політична діяльність греко-католицького парафіяльного духовенства в Галичині у 90-х роках ХІХ століття // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2013. – Вип. 23. – С. 283-300.

Кордуба М. Суспільні верстви та політичні партії в Галицькому князівстві до половини ХІІІ ст. // ЗНТШ. – Т.31-32. – Львів, 1899. – С.1- 42.

Костюк Г. Сталінізм в Україні (Генеза і наслідки). Дослідження і спостереження сучасника. – Київ, 1995. – 508 с.

Котрляр М. Данило Галицький. Біографічний нарис. – Київ: Альтернативи,2002. – 328 с.

Красівський О.Я. Галичина у першій чверті ХХ ст.: Проблеми польсько-українських стосунків. – Львів: Вид- во ЛФУАДУ, 2000. – 416 с

Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. – К.:Наукова думка,1984. – 176 с.

Петрик А.М. Боярські політичні угруповання та їх роль у процесі становлення Галицько-Волинської держави // Дрогобицький краєзнавчий збірник.– Вип.IV. – Дрогобич, 2000. – С.60-64.

Крушельницька Л. Рубали ліс... (Спогади галичанки). – Львів, 2001. – 260 с.

Крушельницька Л. Спогади зі студентського життя // Археологічні дослідження Львівського університету. – Львів, 2005. – Вип. 8. - С . 402–404.

Крюков О. Політико-управлінська еліта України як чинник державотворення : монографія. – Київ : Вид-во НАДУ, 2006. – 252 с.

Кубійович В. Пляки в Україні // В. Кубійович. Наукові праці. Упорядкув. і вступ. стаття проф. О. Шаблія. – Париж – Львів: Фенікс, Українська академія друкарства, 1996. – С. 374 – 397.

Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с..

Культурне життя в Україні. Західні землі. Документи і матеріали 1939–1953 / Під ред. Ю. Сливки. – Київ, 1995. – Т. 1. – 748 с.

Кухта Б. Феномен політичного лідера. Історичні силуети на тлі епох. - Львів, 2000.

Кухта Б., Теплоухова Н., Політичні еліти та лідери. – Львів, 1997.

Куций І. Українська науково-історична думка Галичини (1830-1894 рр.): рецепція національної історії. – Тернопіль: Джура, 2006.

Куций І. Українська науково-історична думка Галичини (1830-1894 рр.): рецепція національної історії. – Тернопіль: Джура, 2006.

Лазаренко Є. К. Вогнище науки і культури (до 300-чя Львівського університету) // Жовтень (Львів). – 1969. - № 9. – С. 120–131.

Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914–1918. – Львів, 1928.

Лисяк-Рудшцький І. Історичні есе. В 2 т. Том I. / Пер. з англ. М. Бадік, У. Гавришків, Я. Грицака, А. Дешиці, Г. Киван, Е. Панкеевої. – Київ: Основи, 1994. – 554 с.

Львівський орденa Леніна Політехнічний інститут / Ред. В. Юрченко. - Львів, 1974. – 68 с.

Львовский политехнический институт / Под ред. Б. В. Полубичко. – Львов, 1965. – 44 с.

Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до музичної академії у Львові. Від консерваторії до академії. (1939-2003). – Львів, 2003. – Т. 2.. – 200 с.

Мазур О., Патер І. Львів у роки Першої світової війни // Львів. Історичні нариси. – Львів, 1996.

Макарчук С.А. Побачене, почуте, пережите: Мемуарні мініатюри. - Київ: Атіка, 2015. – 220 с.

Марунчак М. Маркіян Шашкевич на тлі доби. – Вінніпег, 1962.

Марусик Т. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя та діяльність (40–50-ті рр. XX ст.). – Чернівці, 2002. – 463 с.

Марусик Т. Репресоване студентство // Буковинський журнал. Громадсько-політичний, літературно-мистецький і науково-освітній часопис. (Чернівці). – 1995. – Ч. 1–2. – С. 117–124.

Масловский В. И. Борьба трудящихся западных областей УССР против классово враждебных элементов в период социалистических преобразований в деревне (1944–1950 гг.). Автореф. дисс. [...] канд. ист. наук. – Львов, 1974. – 22 с.

Мейс Дж. Блукання лабіринтом, або дисфункціональність українських еліт. // Сучасність. – 1997. – Ч.3. – С.59

Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність. Церква і церковна єдність. Документи і матеріали. – Львів, 1995.

Михальський Ю. Польські політичні партії та українське питання в Галичині на початку ХХ століття (1902 – 1914). – Львів: Каменяр, 2002. – 168 с.

Національний університет “Львівська політехніка” / Під ред. П. Костробій, В. Павлиш та ін. – Львів, 2004. – 160 с.

Нечиталюк М. Ф. “Честь праці”: Академік Михайло Возняк у спогадах та публікаціях. – Львів, 2000. – 424 с.

Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні // І. В. Огородник, В. В. Огородник. – Київ : Вища школа, 1999.

Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. - Київ : Темпора, 2011. – 421 с.

Павленко С. Загибель Батурина 2 листопада 1708 р. – Київ: Українська Видавнича Спілка, 2007. – 266.

Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники. – Київ:КМ Академія, 2004. – 602 с.

Павлюченко С. Львівська консерваторія // Вільна Україна (Львів). – 1949. - 27 липня.

Патер І. Повоєнний Львів // Львів. Історичні нариси / Упорядн.: Я. Ісаєвич, Ф. Стеблій, М. Литвин. – Львів, 1996. – С. 505–519.

Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині. Освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.

Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині. Освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.

Петрик А. М. Боярство Белзької землі в контексті суспільно-політичного розвитку Галицько-Волинської держави // Белз і Белзька земля. Науковий збірник. – Белз, 2004. – С.81-86.

Петрович І. Галичина під час російської окупації. Серпень 1914–червень 1915. – Львів, 1915.

Пірен М. І. Національна ідентичність сучасної української еліти як чинник консолідації суспільства та реалізації демократичних реформ / Публічне управління: теорія та практика. 2013. Вип. 2. С. 62-70. /Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2013_2_12

Попп Р. П. Інтелігенція Львова в 1944–1953 роках (історико-соціологічний аспект). Автореф. дис. [...] канд. іст. наук. – Львів, 2003. – 18 с.

Ригер М. Й., Фелешук В. Н. Львовский лесотехнический институт. – Львов, 1974. – 134 с.

Ростикус Р. П. Ідейно-виховна робота у вузах західних областей України // Наукові записки (Чернівці). – 1959. – Т. XXXV. Вип. 4 (Шостий випуск аспірантських робіт). – С. 39–57.

Ростикус Р. П. Розвиток і зміцнення вищої школи в західних областях України в післявоєнний період (1945–1955 рр.) // 40 років Великої Жовтневої Соціалістичної революції: Збірник наукових праць історичного факультету [Чернівецького державного університету]. – 1957. – С. 131–155.

Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20–50-ті роки ХХ ст. – Київ, 1994. – 349 с.

Сворака С. Загальноосвітня школа західноукраїнського регіону в контексті суспільно-політичного життя другої половини 40-х – першої половини 60-х років ХХ століття. Автореф. дис. [...] докт. іст. наук. – Київ, 1999. – 34 с.

Сворака С. Народна освіта у західноукраїнському регіоні: історія та етнополітика (1944–1964 рр.). – Київ, 1998. – 235 с.

Сливка Ю., Луцький О. Національна еліта західного регіону України в період становлення тоталітарного режиму (40-ві – поч. 50-х років) // Міжнародна наукова конференція: “Національна еліта та інтелектуальний потенціал України” (18–20 квітня 1996 р.): Тези доповідей. (Львів). 1996. – С. 41.

Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. Соціально-політичний портрет. – Київ: Либідь, 1995. – 624 с.

Стеблій Ф. Розвиток вищої освіти в Західних областях УРСР в 1944–1960 рр. // З історії Української РСР / Під ред. І. Крип'якевича. – Київ, 1963. – С. 83–113.

Субтельний О. Мазепинці. Український сепаратизм на початку ХVІІІ ст. – Київ: Либідь, 1994. – 240 с.

Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у ХІХ столітті). – Львів, 2003.

Терлецький О. Політичні події на Галицькій Русі в 1340 р. по смерті Український державний лісотехнічний університет / Під ред. Ю. Туниці. – Львів, 1995. – 176 с.

Чорній В. Слов'язознавчі студії: статті, виступи та ювілейні матеріали. – Львів, 2002. – 374 с.

Чорновол І. 199 депутатів Галицького сейму. – Львів 2010.

Чура В. І. Руйнація компартійної влади на західноукраїнських землях наприкінці 80 – початку 90 років ХХ століття. – Львів : Ліга Прес, 2013. – 705 с.

	<p>Шапиро И. Я. Из истории медицинского образования в западных областях Украины и на Буковине. – Львов, 1957. – 61 с.</p> <p>Янишин Б. М. Українська міська політична еліта в Галичині та народовський рух останньої третини ХІХ ст.: становлення та інституційний розвиток / НАН України. Інститут історії України. – Київ: Інститут історії України, 2008. – 320 с.</p> <p>Ярош Б. О. Сторінки політичної історії західноукраїнських земель (30–50-ті рр. ХХ ст). – Луцьк, 1999. – 184 с.</p> <p>Mudryj Marian Kwestia tożsamości wśród ruskich elit politycznych w Galicji // Zeszyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne. – 2017. – Z.2. – S. 255-275.</p> <p>Nabywaniec S. Antoni Angełłowicz i Michał Lewicki, pierwsi greckokatolicy metropolici halicko-lwowsy, „Resovia sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej”. – 1996. – Т. 3. – S. 139–157.</p> <p>Świątek A. Gente Rutheni, natione Poloni. Z dziejów Rusinów narodowości polskiej w Galicji. – Kraków 2014.</p> <p>Wójtowicz-Huber B. „Ojcowie narodu”. Duchowieństwo greckokatolickie w ruchu narodowym Rusinów galicyjskich (1867–1918). – Warszawa, 2008.</p>			
Тривалість курсу	Один семестр			
Обсяг курсу	39 годин аудиторних занять. З них 39 години лекцій, 51 година самостійної роботи			
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p><u>Знати</u>: фактографічний матеріал, що відображає стратифікацію населення крізь призму локальних локальних еліт; особливості їхнього виникнення та розвитку; функціонування спільнот їхня взаємодія в суспільно-політичному, економічному, духовному просторі України.</p> <p><u>Вміти</u>: аналізувати фактографічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз; критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу; формувати власну думку, презентувати її усно/письмово; шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.).</p>			
Ключові слова	Україна, локальні еліти, ідентичність.			
Формат курсу	очний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
Еліта, аристократія, інтелігенція: трактування	лекція	Андерсон Б. Уявлені спільноти. Київ: Критика, 2001. 272 с.; <u>«Еліти – неодмінна ознака життєздатного суспільства» [Леонід Ушкалов] — про</u>	2	

<p>понять. Історичний огляд розвитку ідей елітизму.</p>	<p><u>походження, спадок і актуальність української аристократії.</u> / Газета "День", 15 лютого, 2018. Див: day.kyiv.ua/uk/article/kultura/elity-neodminna-oznaka-zhyttyezdatnogo-suspilstva</p> <p>Білецький В. С. Формування сучасної української еліти // Схід. 1995. № 3. С. 21–25.</p> <p>Вовканич Степан. Українська національна ідея та еліта в духовно-інтелектуальному забезпеченні державотворення . Львів: ІРД НАН України, 2014.</p> <p>Григорчак Ігор. Еліта як суспільний феномен. / Філософія, методологія, теорія та історія державного управління. № 4. 2010.</p> <p>Крюков О. Політико-управлінська еліта України як чинник державотворення : монографія К. : Вид-во НАДУ, 2006. 252 с.</p> <p>Мейс Дж. Блукання лабіринтом, або дисфункціональність українських еліт. // Сучасність. 1997. Ч.3. С.59</p> <p><u>Однороженко Олег.</u> Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора, 2011. 421 с.</p> <p>Пірен М. І. Національна ідентичність сучасної української еліти як чинник консолідації суспільства та реалізації демократичних реформ / Публічне управління: теорія та практика. 2013. Вип. 2. С. 62-70. /Режим доступу:</p>	
---	---	--

		http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2013_2_1 2		
Боярська еліта Галичинини: пох одження, суспільний статус	Лекція.	Грушевський М. Галицьке боярство XII- XIII вв. // ЗНТШ. – Львів, 1897. – Т.20. – С.1-20. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. ,12 кн.- К.:Наукова думка. – 1993. – Т.2. – С .3-142.;Т.3. – С.3 – 63. Котрляр М. Данило Галицький. Біографічний нарис. – Київ:Альтернативи,2002. – 328 с. Кордуба М. Суспільні верстви та політичні партії в Галицькім князівстві до половини XIII ст. // ЗНТШ. – Т.31%32. – Львів, 1899. – С.1- 42. Крипякевич І. Галицько-Волинське князівство. – К.:Наукова думка,1984. – 176 с. Петрик А.М. Боярські політичні угруповання та їх роль у процесі становлення Галицько-Волинської держави // Дрогобицький краєзнавчий збірник– Вип.IV. – Дрогобич, 2000. – С.60-64. Петрик А. М. Боярство Белзької землі в контексті суспільно- політичного розвитку Галицько-Волинської держави // Белз і Белзька земля. Науковий збірник. – Белз, 2004. – С.81-86. Петрик А.М. Ідеологія галицького боярства та її вплив на трансформацію Галицько-Волинської держави. С.46 – 58. Терлецький О. Політичні події на Галицькій Русі в 1340 р. по смерті Болеслава Брія II, розвідка критично- історична // ЗНТШ. – Львів, 1896. – Т.12. – С.1-12.	2	
Старшинська еліта козацько- гетьманської держави	Лекція	Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічникиК.:КМ Академія, 2004. – 602 с.	2	

		<p>Павленко С. Загибель Батурина 2 листопада 1708 р. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2007. – 266.</p> <p>Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. Соціально-політичний портрет. – К.:Либідь,1995. – 624 с.</p> <p>Субтельний О. Мазепинці. Український сепаратизм на початку XVIII ст. – К.: Либідь,1994. – 240 с.</p> <p>Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. ,12 кн.- К.: Наукова думка. – 1996. – IX-2. – С .966-1090.</p>		
Греко-католицьке духовенство наприкінці XVIII - перша половина XIX ст	Лекція.	<p>Галицькі митрополити. – Львів, 1992.</p> <p>Гербільський Гр. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині XIX століття. – Львів: Видавництво Львівського університету, 1964.</p> <p>Горак Р., Гнатів Я. Між вогнями. Микола Устиянович. – Львів, 1994. – 556 с.</p> <p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. – Київ, 1996.</p> <p>Зубрицький М. Причинки до історії руського духовенства в Галичині від 1820–1853 р. [в:] Зубрицький М. Зібрані твори і матеріали у 3 т. / відп. ред. Ф. Сисин, т. 1: Наукові праці. – Львів, 2013.</p> <p>Марунчак М. Маркіян Шашкевич на тлі доби. – Вінніпег, 1962.</p> <p>Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині. Освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.</p>	2	
Греко-католицьке духовенство в другій половині XIX - початку XX ст.	Лекція	<p>Аркуша О. Представники політичної еліти Галичини у Львові початку XX століття: між офіційним та приватним простором // Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2016. Спецвипуск. – С. 272-309.</p> <p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. – Київ, 1996.</p> <p>Грицак Я. Українське національне відродження в Галичині XIX – початку XX ст. Порівняльний аналіз соціального складу патріотичних груп // Krakowskie zeszyty Ukrainoznawcze. – 1996-1997. – t.5. – s. 277-285.</p>	2	

		<p>Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині. Освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.</p> <p>Колб Н. Національно-просвітницька і культурна діяльність греко-католицького парафіяльного духовенства Східної Галичини в 90-х роках ХІХ століття // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній часопис. – 2009. – Вип. 15-16. – С. 177-181.</p> <p>Колб Н. Суспільно-політична діяльність греко-католицького парафіяльного духовенства в Галичині у 90-х роках ХІХ століття // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2013. – Вип. 23. – С. 283-300.</p> <p>Колб Н. Матеріальне становище греко-католицьких парохів у Галичині на початку ХХ століття (на прикладі львівської єпархії) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2001. – Вип. 9. – С. 465-479.</p> <p>Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у ХІХ столітті). – Львів, 2003.</p> <p>Чорновол І. 199 депутатів Галицького сейму, Львів 2010.</p> <p>Mudryj Marian Kwestia tożsamości wśród ruskich elit politycznych w Galicji // Zeszyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne. – 2017. – z.2. – s. 255-275.</p> <p>Świątek A. Gente Rutheni, nazione Poloni. Z dziejów Rusinów narodowości polskiej w Galicji. – Kraków 2014.</p> <p>Wójtowicz-Huber B. „Ojcowie narodu”. Duchowieństwo greckokatolickie w ruchu narodowym Rusinów galicyjskich (1867–1918). – Warszawa, 2008.</p>		
Становище та діяльність еліт Східної Галичини в роки Першої світової війни (1914-1918)	Лекція.	<p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття. – Київ, 1996.</p> <p>Історія Львова. У трьох томах. Т.2:1772-1918. – Львів: Центр Європи, 2007.</p> <p>Історія Львова. У трьох томах. Т.3: Листопад 1918 – поч.. ХХІ ст. – Львів: Центр Європи, 2007.</p>	2	

		<p>Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914–1918. – Львів, 1928.</p> <p>Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність. Церква і церковна єдність. Документи і матеріали. – Львів, 1995.</p> <p>Петрович І. Галичина під час російської окупації. Серпень 1914–червень 1915. – Львів, 1915.</p> <p>Мазур О., Патер І. Львів у роки Першої світової війни // Львів. Історичні нариси. – Львів, 1996.</p>		
Українські еліти другої половини ХІХ-початку ХХ ст.	Лекція	<p>Грушевський М. З нашого культурного життя // Наша політика. Львів, 1911.</p> <p>Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі ХІХ—ХХ ст.: Соціально-політичний портрет. Київ, 1993.</p> <p>Кухта Б. Феномен політичного лідера. Історичні силуети на тлі епох. Львів, 2000.</p> <p>Кухта Б., Теплоухова Н., Політичні еліти та лідери. Львів, 1997.</p> <p>Лисяк-Рудшницький І. Історичні есе. В 2 т. Том І. / Пер. з англ. М. Бадік, У. Гавришків, Я. Грицака, А. Дешиці, Г. Киван, Е. Панкєвої. К.: Основи, 1994. 554 с.</p> <p>Янишин Б. М. Українська міська політична еліта в Галичині та народівський рух останньої третини ХІХ ст.: становлення та інституційний розвиток / НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2008. 320 .с.</p>	8	
Духовні еліти Галичини у ХІХ - першій половині ХХ століття	Лекція	<p>Влада і церква в Україні (перша половина ХІХ століття) : Збірник наукових праць / Редколегія: Пашенко В. О. та ін. – Полтава, 2000.</p> <p>Ісіченко, Ігор. Історія Христової Церкви в Україні. – Харків. Акта, 2003.</p> <p>Кугутяк Микола. Галичина: сторінки історії: нарис суспільно політичного руху (ХІХ ст. — 1939 р.) / М. Кугутяк — Івано-Франківськ, 1993</p>	6	

		<p>Куций Іван. Українська науково-історична думка Галичини (1830-1894 рр.): рецепція національної історії / І. Куций — Тернопіль: Джура, 2006.</p> <p>Матеріали до історії українського патріархального руху / упор. Андрій Сороковський. – Львів: Свічадо, 2009.</p> <p>Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні // І. В. Огородник, В. В. Огородник. – К. : Вища школа, 1999.</p> <p>Пилипів, Ігор. Церковно-релігійний чинник національного державотворення ЗУНР // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Випуск 18, 2009</p> <p>Сухий, Олексій. Галичина: між Сходом і Заходом: нариси історії ХІХ — початку ХХ ст. / О. Сухий — 2-е вид. — Львів, 1999.</p>		
Політичні еліти Галичини міжвоєнного періоду.	Лекція	<p>Геник М. Політика “Хено-Пяста” в українському питанні (1923 – 1926) // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Івано-Франківськ, 1997. – С. 191 – 199.</p> <p>Дудяк О. Польська спільнота Східної Галичини під час виборів 1922 року // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 123 – 124. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2002. – С. 414 – 423.</p> <p>Дудяк О. Українське питання в програмах та діяльності польських селянських (людових) партій Східної Галичини (1921 – 1926 рр.) // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”: Історичні науки. – Острог: Національний університет “Острозька академія”, 2002. – Вип. 2. – С. 18 – 27.</p> <p>Зайцев О. Націоналізм і національна демократія: витоки конфлікту // Сучасність.– 1994.–№2.– С.70-76.</p> <p>Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 752 с.</p>	6	

		<p>Красівський О.Я. Галичина у першій чверті ХХ ст.: Проблеми польсько-українських стосунків. – Львів: Вид-во ЛФУАДУ, 2000. – 416 с</p> <p>Кубійович В. Пляки в Україні // В. Кубійович. Наукові праці. Упорядкув. і вступ. стаття проф. О. Шаблія. – Париж – Львів: Фенікс, Українська академія друкарства, 1996. – С. 374 – 397.</p> <p>Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-п політичного руху (ХІХ ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.</p> <p>Михальський Ю. Польські політичні партії та українське питання в Галичині на початку ХХ століття (1902 – 1914). – Львів: Каменяр, 2002. – 168 с.</p> <p>Потіха О. Участь УНДО у виборах до польського парламенту восени 1930 року / О. Потіха // Інтелігенція і влада. – Вип. 13. – 2008. – С. 127 – 135.</p> <p>Сливка Ю.Ю. Західна Україна в реакційній політиці польської та української буржуазії (1920 – 1939). К.: Наукова думка, 1985. – 270 с.</p> <p>Смолей В. Польське сільськогосподарське осадництво в Західній Україні 1920 – 1939 рр. // Україна в минулому. – К. – Львів, 1996. – Вип. 9. – С. 163 – 176.</p> <p>Соляр І. Українське національно-демократичне об'єднання: перший період діяльності (1925 – 1928) / І. Соляр. – Львів: НАН України, Інститут українознавства ім. Крип'якевича, 1995. – 72 с.</p> <p>Федик І. УНДО, ОУН: Ставлення до Польщі. – Львів, 1998. – 79с.</p> <p>Molenda J. Ludowcy, endecy i socjaliści wobec węzłowych problemów wsi na przełomie XIX i XX wieku // Dzieje i przyszłość polskiego ruchu ludowego: Od zaborów do okupacji (1895 – 1945). – Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 2002. – Т. 1. – S. 341 – 352.</p>		
Мистецькі еліти Галичини (перша половина ХХ ст.).	Лекція	<p>Нестеренко В., Батенко Т. Шарж і карикатура у системі графічного мистецтва. Львів: Астролябія, 2008.</p> <p>Граб У. Василь Барвінський в українсько-польському мистецькому просторі міжвоєнного Львова. // Українська музика. 2018. №4 (30).</p>	2	

		<p>Лев-Осип Гец та Богдан-Володимир Крижанівський. Антологія стрілецької творчості /упорядниця Ірина Гах, Червоноград: видавнича компанія ЮЕКС, 2021. 200 с.</p> <p>Гнатюк О. Відвага і страх. К.: «Дух і літера», 2017. 496 с.</p> <p>Регайло З. Я. Асоціація незалежних митців у Галичині (1931-1939): тернистий шлях інтеграції в європейський культурний простір. // Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць. К., 2011. Випуск 46 (4).</p> <p>Ріпко О. У пошуках страченого минулого. Львів: Каменяр, 1996. 285с.</p> <p>Роман Яців. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка ХХ століття. Антологія /упоряд. Р. М. Яців. Л. : Львівська національна академія мистецтв ; Інститут народознавства НАН України, 2012. Ч. 1. 232 с.</p> <p><u>Роман Яців</u>. Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ. Львів: <u>Апріорі</u> 2021. 544 с.</p> <p><u>Яців Роман</u>. Українське мистецтво ХХ століття: ідеї, явища, персоналії: збірник статей. Львів, 2006. 351 с.</p>		
<p>Формування радянської еліти в західноукраїнському регіоні – від мімікрії до показової ідейності (40-50 рр. ХХ ст.)</p>	<p>Лекція</p>	<p>Культурне життя в Україні. Західні землі. Документи і матеріали 1939–1953 / Під ред. Ю. Сливки. Київ, 1995. Т. 1. 748 с.</p> <p>Нечиталюк М. Ф. “Честь праці”: Академік Михайло Возняк у спогадах та публікаціях. Львів, 2000. 424 с.</p> <p>Крушельницька Л. Рубали ліс... (Спогади галичанки). Львів, 2001. 260 с.</p> <p>Чорній В. Слов'янознавчі студії: статті, виступи та ювілейні матеріали. Львів, 2002. 374 с.</p> <p>Гаврилук О. Політика радянзації в західному регіоні України наприкінці другої світової війни // Міжнародний Науковий Конгрес. Українська історична наука на порозі ХХІ століття (Чернівці). 2001. Т. 2. С. 110 – 121. Дашкевич Я. Боротьба з Грушевським та його школою у Львівському університеті за радянських часів // Михайло Грушевський і</p>	<p>4</p>	

	<p>українська історична наука. Збірник матеріалів конференції. Львів, 1999. С. 226–266.</p> <p>Зубань О. К. Боротьба Комуністичної партії України за розвиток народної освіти і підготовку кадрів для народного господарства (1945–1952 рр.). Львів, 1967. 230 с.</p> <p>Історія Львова. Короткий нарис / Під ред. Г. Ю. Гербільського. Львів, 1956. 293 с.</p> <p>Ковалюк Р. Український студентський рух на західних землях. ХІХ–ХХ ст. Львів, 2001. 420 с.</p> <p>Костюк Г. Сталінізм в Україні (Гене́за і наслідки). Дослідження і спостереження сучасника. Київ, 1995. 508 с.</p> <p>Крушельницька Л. Спогади зі студентського життя // Археологічні дослідження Львівського університету. Львів, 2005. Вип. 8. С. 402–404.</p> <p>Лазаренко Є. К. Вогнище науки і культури (до 300-чя Львівського університету) // Жовтень (Львів). 1969. № 9. С. 120–131.</p> <p>Львовский политехнический институт / Под ред. Б. В. Полубичко. Львов, 1965. 44 с.</p> <p>Львівський орденa Леніна Політехнічний інститут / Ред. В. Юрченко. Львів, 1974. 68 с.</p> <p>Національний університет “Львівська політехніка” / Під ред. П. Костробій, В. Павлиш та ін. Львів, 2004. 160 с.</p> <p>Український державний лісотехнічний університет / Під ред. Ю. Туниці. Львів, 1995. 176 с.</p> <p>Ригер М. Й., Фелещук В. Н. Львовский лесотехнический институт. Львов, 1974. 134 с.</p> <p>Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до музичної академії у Львові. Від консерваторії до академії. (1939-2003). Львів, 2003. Т. 2. 200 с.</p>		
--	---	--	--

		<p>Макарчук С.А. Побачене, почуте, пережите: Мемуарні мініатюри. Київ: Атіка, 2015. 220 с.</p> <p>Марусик Т. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя та діяльність (40–50-ті рр. ХХ ст.). Чернівці, 2002. 463 с.</p> <p>Марусик Т. Репресоване студентство // Буковинський журнал. Громадсько-політичний, літературно-мистецький і науково-освітній часопис. (Чернівці). 1995. Ч. 1–2. С. 117–124.</p> <p>Масловский В. И. Борьба трудящихся западных областей УССР против классово враждебных элементов в период социалистических преобразований в деревне (1944–1950 гг.). Автореф. дис. [...] канд. ист. наук. Львов, 1974. 22 с.</p> <p>Павлюченко С. Львівська консерваторія // Вільна Україна (Львів). 1949. 27 липня.</p> <p>Патер І. Повоєнний Львів // Львів. Історичні нариси / Упорядн.: Я. Ісаєвич, Ф. Стеблій, М. Литвин. Львів, 1996. С. 505–519.</p> <p>Попп Р. П. Інтелігенція Львова в 1944–1953 роках (історико-соціологічний аспект). Автореф. дис. [...] канд. іст. наук. Львів, 2003. 18 с.</p> <p>Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20–50-ті роки ХХ ст. Київ, 1994. 349 с.</p> <p>Сворак С. Народна освіта у західноукраїнському регіоні: історія та етнополітика (1944–1964 рр.). Київ, 1998. 235 с.</p> <p>Стеблій Ф. Розвиток вищої освіти в Західних областях УРСР в 1944–1960 рр. // З історії Української РСР / Під ред. І. Крип'якевича. Київ, 1963. С. 83–113.</p>		
Комуністична номенклатура Галичини,	Лекція	Алексеев Ю. М., Кульчицький С. В., Слюсаренко А. Г. Україна на зламі історичних епох. (Державотворчий	6	

<p>Волині, Буковини та Закарпаття у другій половині ХХ століття.</p>	<p>процес 1985 – 1999). – Київ : Ексоб, 2000. – 136 с.</p> <p>Баран В. К. Україна: новітня історія (1945 – 1991 рр.). – Львів : Інститут українознавства імені Крип'якевича НАН України, 2003. – 670 с.</p> <p>Бойко О. Д. Україна в 1985 – 1991 рр. Основні тенденції суспільно-політичного розвитку. – Київ : ІПЕНД, 2002. – 306 с.</p> <p>Верстюк В. Україна: утвердження незалежної держави. – Київ, 2001. – 193 с.</p> <p>Каганов Ю. О. Опозиційний виклик: Україна і Центрально-Східна Європа у 1980-х – 1991 рр. – Запоріжжя : Просвіта, 2009. – 251 с.</p> <p>Карабанов М. Від всевладдя до краху (КПРС-КПУ в 1985 – 1991 рр.). – Київ : Освіта, 1993. – 75 с.</p> <p>Кульчицький С. В. Закономірності державотворчого процесу у незалежній Україні. – Київ : Інститут історії України НАН України, 2001. – 431 с.</p> <p>Литвин В. Крах перебудовної політики. – Київ, 2008. – 231 с.</p> <p>Муравський О. Західні землі України: шлях до незалежності (1985 – 1991). – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2011. – 268 с.</p> <p>Русначенко А. Національно-визвольний рух в Україні: середина 1950-х – початок 1990 рр. – Київ : Видавництво імені Олени Теліги, 1998. – 720 с.</p> <p>11. Чура В. І. Руйнація компартійної влади на західноукраїнських землях наприкінці 80 – початку 90 років ХХ століття. – Львів : Ліга Прес, 2013. – 705 с.</p>		
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Екзамен.</p> <p><u>Перелік екзаменаційних питань.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні підходи до визначення поняття "еліта". Соціально-економічні та культурні фактори формування національних еліт. 2. Джерела та перешкоди поповнення еліт. Кількісний склад та матеріальне забезпечення. 3. Реформи "освіченого абсолютизму" і їх вплив на формування греко-католицької священницької еліти Галичини. 4. "Барбареум", Львівська духовна семінарія. 5. Роль духовенства у національному відродженні на західноукраїнських землях. 		

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Андрей Шептицький - митрополит, меценат, громадський діяч. 7. Політика російської влади у релігійному питанні під час окупації Галичини 1914 -1915 рр. 8. Студенти вищих навчальних закладів Західної України в перші повоєнні роки. 9. Формування та розвиток західноукраїнських мистецьких об'єднань 20-х – 30-х рр. ХХ ст. 10. Феномен галицького боярства: походження, суспільний статус. 11. Формування, склад, функції старшинської еліти козацько-гетьманської держави. 12. Старшинська еліта у політичному житті козацько-гетьманської держави другої половини 17 ст. 13. Втрата елітарного статусу козацької старшини наприкінці 18 ст. і боротьба за його збереження в системі російської імперської держави. 14. Духовні еліти у суспільно-політичному житті Галичини в ХІХ - початку ХХ ст. 15. Військова еліта ЗУНР. 16. Українські політичні еліти Галичини міжвоєнного періоду. 17. Польські політичні еліти Галичини першої половини ХХ ст. 18. Владна еліта ЗУНР. 19. Духовні еліти Галичини у міжвоєнний період та під час Другої світової війни. 20. Комуністична номенклатура у західноукраїнському регіоні у другій половині ХХ століття.
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із навчальних дисциплін: Історія України; Історія Центрально-Східної Європи в новий та новітній час, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів поточний контроль; 50 балів за відповідь на екзамені. Контрольні опитування проводяться під час лекцій. Остаточний рейтинг оцінюється за формулою: сума оцінок за виступи, відповіді, індивідуальні завдання ділиться на кількість

	<p>отриманих студентом оцінок і множиться на коефіцієнт 10: максимальний бал – 5. (разом 50 балів). На іспиті студент може набрати максимум 50 балів.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>90 -100 – відмінно (A)</p> <p>81 – 89 – дуже добре (B)</p> <p>71 – 80 – добре (C)</p> <p>61 – 70 – задовільно (D)</p> <p>51 – 60 – достатньо (E)</p> <p>Екзамен проводиться в усній формі.</p> <p>Враховується відвідування занять. Жодні форми академічної недоброчесності не толеруються.</p>
Опитування	<p>Анкета-оцінювання якості курсу надається після його завершення.</p>